

31989L0106

L 40/12

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

11.2.1989

DIREKTIVA SVETA**z dne 21. decembra 1988****o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic, ki se nanašajo na gradbene proizvode**

(89/106/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 100a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

v sodelovanju z Evropskim parlamentom ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker so države članice odgovorne za zagotovitev, da so stavbe visokih in nizkih gradenj na njihovem ozemlju projektirane in zgrajene tako, da ne ogrožajo varnosti ljudi, domačih živali in imetja, in pri tem, v interesu splošne blaginje, upoštevajo druge bistvene zahteve;

ker v državah članicah veljajo predpisi, v katerih so zahteve, ki se ne nanašajo le na varnost objektov, ampak tudi na zdravje, trajnost, varčevanje z energijo, varstvo okolja ter na gospodarske in druge pomembne vidike javnega interesa;

ker te zahteve, ki so pogosto vsebovane v nacionalnih zakonih in drugih predpisih, neposredno vplivajo na naravo uporabljanih gradbenih proizvodov in se kažejo v nacionalnih standardih, tehničnih soglasjih ter drugih tehničnih specifikacijah in določbah za proizvode, ki zaradi svoje različnosti ovirajo trgovanje v Skupnosti;

ker odstavek 71 Bele knjige o dokončnem oblikovanju notranjega trga, ki jo je odobril Evropski svet junija 1985, navaja, da bodo v okviru splošne politike nekatera področja, vključno z gradbeništvom, posebno poudarjena; ker morajo biti tehnične ovire v gradbeništvu odstranjene skladno z novim pristopom, določenim v Resoluciji Sveta z dne 7. maja 1985 ⁽⁴⁾, če tega ni mogoče zagotoviti že z vzajemnim priznavanjem enakovrednosti med vsemi državami članicami, kar zahteva opredelitev bistvenih zahtev za varnost in druge vidike, pomembne za splošno blaginjo, ne da bi bila s tem v državah članicah znižana raven že obstoječe in utemeljene zaščite;

ker bistvene zahteve vključujejo splošna in posebna merila, ki jim morajo ustrezati gradbeni objekti; ker jih je treba razumeti

tako, da zahtevajo, da gradbeni objekti s primerno stopnjo zanesljivosti, ustrezajo eni, nekaterim ali vsem tem zahtevam, kadar in če je to določeno v predpisih;

ker bodo, kot podlaga za usklajene standarde ali druge tehnične specifikacije na evropski ravni ter za pripravo in podelitev evropskega tehničnega soglasja, izdelani razlagalni dokumenti, ki bodo te bistvene zahteve oblikovali na tehnični ravni;

ker so te bistvene zahteve podlaga za pripravo usklajenih standardov za gradbene proizvode na evropski ravni; ker je treba, da bi bila dosežena največja možna prednost za enoten notranji trg, da bi bil omogočen dostop na ta trg čim večjemu številu proizvajalcev, da bi bila zagotovljena največja možna stopnja preglednosti trga in da bi bile ustvarjene razmere za usklajen sistem splošnih pravil v gradbeni industriji, kolikor se da in v čim krajšem času, uvesti usklajene standarde; ker te standarde pripravljajo zasebna telesa in ker morajo ohraniti naravo neobvezujočih besedil; ker sta za ta namen Evropski odbor za standardizacijo (CEN) in Evropski odbor za standardizacijo v elektrotehniko (Cenelec) priznana kot pristojni telesi za sprejemanje usklajenih standardov skladno s splošnimi smernicami za sodelovanje med Komisijo in tema telesoma, podpisanimi 13. novembra 1984; ker je za namene te direktive usklajeni standard tehnična specifikacija (evropski standard ali usklajeni dokument), ki sta ga na podlagi mandata Komisije sprejela eno ali obe zgoraj navedeni telesi, skladno z določbami Direktive Sveta 83/189/EGS z dne 28. marca 1983 o postopku za zagotavljanje informacij na področju tehničnih standardov in predpisov ⁽⁵⁾;

ker posebna narava gradbenih proizvodov zahteva natančno oblikovanje teh usklajenih standardov; ker je torej za vzpostavitev povezav med mandati za standarde in bistvenimi zahtevami treba izdelati razlagalne dokumente; ker usklajeni standardi, ki so v največji možni meri izraženi s parametri zmožljivosti proizvoda, upoštevajo te razlagalne dokumente, ki bodo izdelani v sodelovanju z državami članicami;

⁽¹⁾ UL C 93, 6.4.1987, str. 1.⁽²⁾ UL C 305, 16.11.1987, str. 74, in UL C 326, 19.12.1988.⁽³⁾ UL C 95, 11.4.1988, str. 29.⁽⁴⁾ UL C 136, 4.6.1985, str. 1.⁽⁵⁾ UL L 109, 26.4.1983, str. 8.

ker se ravni zmogljivosti in zahteve, ki jim morajo v prihodnje ustrezati proizvodi v državah članicah, določijo z razredi v razlagalnih dokumentih in v usklajenih tehničnih specifikacijah, tako da se upoštevajo različne ravni bistvenih zahtev za nekatere objekte in različne razmere, ki prevladujejo v državah članicah;

ker bi morali usklajeni standardi vključevati razvrstitve, na podlagi katerih se lahko gradbeni proizvodi, ki ustrezajo bistvenim zahtevam in so zakonito izdelani in uporabljeni skladno s tehnično tradicijo, ki jo določajo lokalne klimatske in druge razmere, še naprej dajejo v promet;

ker se šteje, da je proizvod primeren za uporabo, če ustreza usklajenemu standardu, evropskemu tehničnemu soglasju ali na ravni Skupnosti priznani tehnični specifikaciji; ker pri proizvodih, ki so glede na bistvene zahteve manj pomembni, in pri proizvodih, ki odstopajo od obstoječih tehničnih specifikacij, njihovo ustreznost za uporabo potrdi odobreni organ;

ker proizvode, ki so v tem smislu ustrezni za uporabo, lahko prepoznamo po oznaki ES; ker morata biti prosti pretok takih proizvodov in prosta uporaba za njihov predvideni namen dovoljena na celotnem območju Skupnosti;

ker se lahko pri proizvodih, za katere v primernem času ni mogoče izdelati ali predvideti evropskih standardov, ali pri proizvodih, ki znatno odstopajo od standarda, ustreznost za uporabo dokaže z evropskimi tehničnimi soglasji, izdelanimi na podlagi skupnih smernic; ker bodo skupna navodila za podeljevanje evropskih tehničnih soglasij sprejeta na podlagi razlagalnih dokumentov;

ker se, če ni usklajenih standardov in evropskih tehničnih odobritev, nacionalne in druge neusklajene tehnične specifikacije lahko priznajo kot primerna podlaga za domnevo, da so bistvene zahteve izpolnjene;

ker je treba skladnost proizvodov z usklajenimi standardi in z na ravni Skupnosti priznanimi tehničnimi specifikacijami, zagotoviti s postopki kontrole proizvodnje, ki jih izvajajo proizvajalci, in z nadzorom, preskušanjem, ocenjevanjem in certificiranjem, ki ga izvaja neodvisna, za to usposobljena tretja oseba, ali pa skladnost zagotavlja kar proizvajalec sam;

ker je treba zagotoviti poseben postopek kot prehodni ukrep za proizvode, za katere še ni standardov ali na evropski ravni priznanih tehničnih soglasij; ker naj bi ta postopek omogočil priznavanje rezultatov preskusov, ki so bili v drugi državi

članici izvedeni skladno s tehničnimi zahtevami namembne države članice;

ker je za pomoč Komisiji pri vprašanjih, povezanih z izvajanjem te direktive in njeno uporabo v praksi, treba ustanoviti Stalni odbor za gradbeništvo, v katerem bodo strokovnjaki, ki jih bodo imenovalе države članice;

ker bi morala biti odgovornost držav članic za varnost, zdravje in druga področja, zajeta v bistvenih zahtevah, na njihovem ozemlju priznana v zaščitni klavzuli, v kateri so predvideni ustrezni zaščitni ukrepi,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

Področje uporabe – Opredelitve – Zahteve – Tehnične specifikacije – Prosti pretok blaga

Člen 1

1. Ta direktiva se uporablja za gradbene proizvode, v kolikor se nanje nanašajo bistvene zahteve za gradbene objekte iz člena 3(1).

2. V tej direktivi je „gradbeni proizvod“ vsak proizvod, ki je izdelan za trajno vgraditev v gradbene objekte visoke in nizke gradnje.

„Gradbeni proizvodi“ so v nadaljnjem besedilu „proizvodi“; gradbeni objekti visoke in nizke gradnje pa so v nadaljnjem besedilu „objekti“.

Člen 2

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se smejo proizvodi iz člena 1, namenjeni uporabi v objektih, dati v promet le, če ustrezajo takšni predvideni uporabi, torej imajo take lastnosti, da objekti, v katere bodo ti proizvodi vgrajeni ali napeljeni, v njih sestavljeni ali nanje naneseni, če so pravilno projektirani in grajeni, izpolnjujejo bistvene zahteve iz člena 3, kadar in če so ti objekti predmet predpisov, ki vsebujejo take zahteve.

2. Če proizvode z drugih vidikov urejajo druge direktive Skupnosti, oznaka ES skladnosti, v nadaljnjem besedilu „oznaka ES“ iz člena 4(2), izkazuje, da so izpolnjene tudi zahteve teh direktiv.

3. Če poznejša direktiva ureja predvsem druge vidike in se le v manjši meri nanaša na bistvene zahteve te direktive, poznejša direktiva vsebuje določbe, s katerimi zagotovi, da so v njej upoštevane tudi zahteve te direktive.

4. Ta direktiva ne vpliva na pravico držav članic, da ob upoštevanju določb Pogodbe predpišejo zahteve, za katere menijo, da so potrebne za zagotovitev zaščite delavcev pri uporabi proizvodov, če to ne pomeni spremembe proizvoda na način, ki ni določen v tej direktivi.

Člen 3

1. Bistvene zahteve za objekte, ki lahko vplivajo na tehnične značilnosti proizvoda, so v obliki ciljev določene v Prilogi I. Uporabljajo se lahko ena, nekaj ali vse te zahteve; zahteve morajo biti izpolnjene ves čas ekonomsko sprejemljive življenjske dobe objekta.

2. Da bi bile upoštevane morebitne različne geografske in klimatske razmere, različne življenjske navade ter različne ravni zaščite, ki morda prevladujejo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, se lahko za vsako bistveno zahtevo določijo razredi v dokumentih iz odstavka 3 in tehničnih specifikacijah iz člena 4, za zahteve, ki jih je treba upoštevati.

3. Bistvene zahteve se konkretizirajo v dokumentih (razlagalnih dokumentih), tako da se vzpostavijo potrebne povezave med bistvenimi zahtevami iz odstavka 1 in mandati za usklajene standarde, mandati za smernice za evropsko tehnično soglasje ali za priznavanje drugih tehničnih specifikacij iz členov 4 in 5.

Člen 4

1. V tej direktivi so standardi in tehnična soglasja „tehnične specifikacije“.

V tej direktivi so usklajeni standardi tiste tehnične specifikacije, ki sta jih CEN, Cenelec ali oba skupaj sprejela na podlagi mandata Komisije, skladno z Direktivo 83/189/EGS, na podlagi mnenja odbora iz člena 19 in skladno s splošnimi določbami o sodelovanju med Komisijo in tema telesoma, podpisanimi 13. novembra 1984.

2. Države članice izhajajo iz domneve, da so proizvodi ustrezni za predvideno uporabo, če omogočajo, da objekti, v katerih so uporabljeni, pod pogojem, da so pravilno projektirani in grajeni, izpolnjujejo bistvene zahteve iz člena 3, in če

imajo taki proizvodi oznako ES. Oznaka ES izkazuje, da so proizvodi:

- (a) skladni z ustreznimi nacionalnimi standardi, ki prenašajo usklajene standarde, sklicevanje na katere je bilo objavljeno v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Države članice objavijo sklicevanje na te nacionalne standarde;
- (b) skladni z evropskim tehničnim soglasjem, podeljenim po postopku iz poglavja III, ali
- (c) skladni z nacionalnimi tehničnimi specifikacijami iz odstavka 3, če ni usklajenih specifikacij; seznam teh nacionalnih specifikacij se sestavi po postopku iz člena 5(2).

3. Države članice lahko Komisiji sporočijo besedila svojih nacionalnih tehničnih specifikacij, za katere menijo, da so usklajene z bistvenimi zahtevami iz člena 3. Komisija te nacionalne tehnične specifikacije nemudoma posreduje drugim državam članicam. Po postopku iz člena 5(2) Komisija države članice uradno obvesti o tistih nacionalnih tehničnih specifikacijah, za katere se domneva, da so usklajene z bistvenimi zahtevami iz člena 3.

Ta postopek bo sprožila in vodila Komisija v sodelovanju z odborom iz člena 19.

Države članice objavijo sklicevanje na te tehnične specifikacije. Komisija ga objavi tudi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

4. Če proizvajalec ali njegov zastopnik s sedežem v Skupnosti ni ali je le deloma upošteval obstoječe tehnične specifikacije iz odstavka 2, ki glede na merila, določena v členu 13(4), zahtevajo, da se proizvod predloži v postopek za pridobitev izjave o skladnosti, kakor je opredeljeno v drugi in tretji možnosti iz Priloge III(2)(ii), se uporabijo ustrezne določbe člena 13(4) in Priloge III ter ustreznost takega proizvoda za uporabo v smislu člena 2(1) se ugotovi po postopku, opredeljenem v drugi možnosti iz Priloge III(2)(ii).

5. Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 19 sestavi, vodi in občasno pregleda seznam proizvodov, ki so za zdravje in varnost manj pomembni in bodo dani v promet na podlagi izjave proizvajalca o skladnosti proizvoda s „priznanimi tehničnimi pravili“.

6. Oznaka ES pomeni, da proizvodi ustrezajo zahtevam iz odstavkov 2 in 4 tega člena. Za namestitvev oznake ES na proizvod, na nanj pritrjeno etiketo, na njegovo embalažo ali na spremne komercialne dokumente je odgovoren proizvajalec ali njegov zastopnik s sedežem v Skupnosti.

Vzorec oznake ES in pogoji za njeno rabo so navedeni v Prilogi III.

Proizvodi iz odstavka 5 ne nosijo oznake ES.

Člen 5

1. Če država članica ali Komisija meni, da usklajeni standardi ali evropska tehnična soglasja iz točk (a) in (b) člena 4(2) ali mandati iz poglavja II ne izpolnjujejo določb členov 2 in 3, ta država članica ali Komisija o tem uradno obvesti odbor iz člena 19 in navede razloge. Odbor o tem nemudoma poda svoje mnenje.

Upoštevač mnenje odbora in po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z Direktivo 83/189/EGS, če gre za usklajene standarde, Komisija obvesti države članice, ali bi bilo treba te standarde ali soglasja preklicati v publikacijah iz člena 7(3).

2. Ob prejemu sporočila iz člena 4(3) se Komisija posvetuje z odborom iz člena 19. Upoštevač mnenje tega odbora Komisija uradno obvesti države članice, ali za zadevno tehnično specifikacijo velja domneva o skladnosti; če je tako, potem objavi sklicevanje nanjo v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Če Komisija ali država članica meni, da tehnična specifikacija ne izpolnjuje več pogojev za domnevo o skladnosti z določbami členov 2 in 3, se Komisija posvetuje z odborom iz člena 19. Upoštevač mnenje tega odbora Komisija uradno obvesti države članice, ali za obravnavano nacionalno tehnično specifikacijo še velja domneva o skladnosti, oz. če ne, ali bo glede na to treba preklicati sklicevanje nanje iz člena 4(3).

Člen 6

1. Države članice na svojem ozemlju ne smejo ovirati prostega pretoka, dajanja v promet ali uporabe proizvodov, ki izpolnjujejo določbe te direktive.

Države članice zagotavljajo, da pravila ali pogoji, ki jih postavljajo javni organi ali zasebna telesa, ki delujejo kot javno podjetje ali kot javni organ na podlagi monopolnega položaja, ne ovirajo uporabe takih proizvodov za predvideni namen.

2. Vendar pa države članice dovolijo, da se na njihovem ozemlju dajo v promet proizvodi, ki jih ne ureja člen 4(2), če

izpolnjujejo nacionalne določbe, skladne s Pogodbo, če evropske tehnične specifikacije iz Poglavij II in III ne določajo drugače. Komisija in odbor iz člena 19 bosta redno spremljala in preverjala razvoj evropskih tehničnih specifikacij.

3. Če zadevne evropske tehnične specifikacije, same po sebi ali na podlagi razlagalnih dokumentov iz člena 3(3), razlikujejo med različnimi razredi, ki ustrezajo različnim ravnem zmogljivosti, smejo države članice določiti ravni zmogljivosti, ki jih bodo upoštevale na svojem ozemlju, le v okviru razvrstitev, sprejetih na ravni Skupnosti, in to le tako, da se uporabijo vsi razredi, nekateri od njih ali en sam razred.

POGLAVJE II

Usklajeni standardi

Člen 7

1. Da bi zagotovili kakovost usklajenih standardov za proizvode, standarde na podlagi mandatov, ki jih da Komisija, in v skladu s postopkom, določenim v Direktivi 83/189/EGS, in po posvetovanju z odborom iz člena 19 skladno s splošnimi določbami o sodelovanju med Komisijo in temi organi, podpisanimi 13. novembra 1984, pripravijo evropske organizacije za standardizacijo.

2. Tako pripravljene standardi so, ob upoštevanju razlagalnih dokumentov, v največji možni meri izraženi s parametri zmogljivosti proizvoda.

3. Ko evropske organizacije za standardizacijo pripravijo standarde, Komisija objavi sklicevanja na standarde v seriji C *Uradnega lista Evropskih skupnosti*.

POGLAVJE III

Evropsko tehnično soglasje

Člen 8

1. Evropsko tehnično soglasje je pozitivna tehnična ocena primernosti proizvoda za predvideno uporabo, ki temelji na izpolnjevanju bistvenih zahtev za objekte, za katere se uporablja.

2. Evropsko tehnično soglasje se lahko podeli:
- (a) proizvodom, za katere ni niti usklajenega standarda niti priznanega nacionalnega standarda niti mandata za usklajeni standard, in proizvodom, za katere Komisija po posvetu z odborom iz člena 19 meni, da se standarda ne da ali še ne da pripraviti; in
- (b) proizvodom, ki znatno odstopajo od usklajenih ali priznanih nacionalnih standardov.

Določbe iz (a) ne izključujejo podelitve evropskega tehničnega soglasja proizvodom, za katere obstajajo smernice za tako soglasje, tudi če je bil mandat za usklajeni standard že podeljen. To velja, dokler v državah članicah ne začne veljati usklajeni standard.

3. V posebnih primerih lahko Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 19, z odstopanjem od odstavka 2(a) tega člena, odobri podelitev evropskega tehničnega soglasja za proizvode, za katere obstaja mandat za usklajeni standard ali za katere je Komisija ugotovila, da se zanje lahko pripravi usklajeni standard. Odobritev velja za določeno obdobje.

4. Evropsko tehnično soglasje se načeloma podeli za 5 let. To obdobje se lahko podaljša.

Člen 9

1. Evropsko tehnično soglasje za proizvod temelji na preiskavah, preskusih in oceni na podlagi razlagalnih dokumentov iz člena 3(3) ter na podlagi smernic iz člena 11 za ta proizvod ali ustrezno družino proizvodov.

2. Če smernic iz člena 11 ni ali še ni, se evropsko tehnično soglasje lahko podeli s sklicevanjem na ustrezne bistvene zahteve in razlagalne dokumente, če oceno proizvoda sprejmejo organi za tehnična soglasja, ki skupaj delujejo v organizaciji, navedeni v Prilogi II. Če se organi za podeljevanje tehničnih soglasij ne morejo sporazumeti, se zadeva predloži odboru iz člena 19.

3. Evropsko tehnično soglasje za proizvod se v državi članici podeli po postopku iz Priloge II, na zahtevo proizvajalca ali njegovega zastopnika s sedežem v Skupnosti.

Člen 10

1. Vsaka država članica druge države članice in Komisijo uradno obvesti o imenih in naslovih organov, ki jih je pooblastila za podeljevanje evropskih tehničnih soglasij.

2. Organi za tehnična soglasja morajo izpolnjevati zahteve te direktive in biti predvsem sposobni:

- oceniti primernost novih proizvodov za uporabo na podlagi znanstvenega in praktičnega znanja,
- sprejeti odločitve, ki so glede na interese posameznih proizvajalcev ali njihovih zastopnikov nepristranske, in
- združiti prispevke vseh zainteresiranih strani v uravnoteženi presoji.

3. Seznam organov za tehnična soglasja, ki so pristojni za podeljevanje evropskih tehničnih soglasij, ter vse spremembe tega seznama se objavijo v seriji C *Uradnega lista Evropskih skupnosti*.

Člen 11

1. Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 19 organizaciji organov za tehnična soglasja, ki so jih imenovala države članice, podeli mandate, da za proizvod ali družino proizvodov pripravijo smernice za evropsko tehnično soglasje.

2. Smernice za evropsko tehnično soglasje za proizvod ali družino proizvodov morajo vsebovati zlasti naslednje:

- (a) seznam ustreznih razlagalnih dokumentov iz člena 3(3);
- (b) posebne zahteve za proizvode v smislu bistvenih zahtev iz člena 3(1);
- (c) postopke preskušanja;
- (d) metode ocenjevanja in presoje rezultatov preskušanja;
- (e) postopke preverjanja in potrjevanja skladnosti, ki morajo ustrezati členom 13, 14 in 15;
- (f) obdobje veljavnosti evropskega tehničnega soglasja.

3. Po posvetovanju z odborom iz člena 19 države članice objavijo smernice za evropsko tehnično soglasje v svojem uradnem jeziku ali jezikih.

POGLAVJE IV

Razlagalni dokumenti

Člen 12

1. Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 19 tehničnim odborom, v katerih sodelujejo države članice, naroči pripravo razlagalnih dokumentov iz člena 3(3).

2. Razlagalni dokumenti:

- (a) natančneje opredelijo bistvene zahteve, določene v členu 3 in Prilogi I, tako da uskladijo izrazoslovje in tehnične osnove ter navedejo razrede ali ravni za vsako zahtevo, če je to potrebno ter glede na znanstveno in tehnično znanje mogoče;
- (b) navedejo metode za korelacijo teh razredov ali ravni zahtev s tehničnimi specifikacijami iz člena 4, npr. metode izračunavanja in dokazovanja, tehnična pravila za projektiranje itd.;
- (c) služijo kot sklicevanje za pripravo usklajenih standardov in smernic za evropsko tehnično soglasje ter za priznavanje nacionalnih tehničnih specifikacij skladno s členom 4(3).

3. Komisija, potem ko pridobi mnenje odbora iz člena 19, objavi razlagalne dokumente v seriji C *Uradnega lista Evropskih skupnosti*.

POGLAVJE V

Potrjevanje skladnosti

Člen 13

1. Proizvajalec ali njegov zastopnik s sedežem v Skupnosti je odgovoren za potrjevanje skladnosti proizvodov z zahtevami tehnične specifikacije iz člena 4.

2. Za proizvode, ki so predmet potrjevanja skladnosti, velja domneva, da so skladni s tehničnimi specifikacijami iz člena 4. Skladnost se ugotavlja s preskušanjem ali z drugimi načini dokazovanja na podlagi tehničnih specifikacij, skladno s Prilogo III.

3. Potrjevanje skladnosti proizvoda je odvisno od tega, ali:

- (a) ima proizvajalec sistem lastne kontrole proizvodnje, s katerim zagotavlja, da je proizvodnja usklajena z ustreznimi tehničnimi specifikacijami; ali
- (b) je za posamezne proizvode, navedene v ustreznih tehničnih specifikacijah, poleg sistema lastne kontrole proizvodnje, v ocenjevanje in nadzor kontrole proizvodnje ali proizvoda vključen odobren certifikacijski organ.

4. Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 19 za posamezen proizvod ali družino proizvodov izbere postopek v smislu odstavka 3 glede na:

- (a) pomen proizvoda glede na bistvene zahteve, zlasti tiste, ki se nanašajo na zdravje in varnost;
- (b) naravo proizvoda;
- (c) vpliv sprememb značilnosti proizvoda na njegovo uporabnost;
- (d) dovzetnost za napake v proizvodnji;

skladno s podrobnostmi, navedenimi v Prilogi III.

Vedno se izbere najmanj zahteven postopek, ki je skladen z varnostnimi zahtevami.

Tako določen postopek se navede v mandatih in v tehničnih specifikacijah ali njihovih objavah.

5. Pri posamični (in neserijski) proizvodnji zadostuje izjava o skladnosti v skladu s tretjo možnostjo iz Priloge III (2)(ii), razen če tehnične specifikacije za proizvode, ki pomembno vplivajo na zdravje in varnost, ne določajo drugače.

Člen 14

1. Skladno s Prilogo III opisani postopki vodijo:

- (a) v primeru člena 13(3)(a) k temu, da proizvajalec ali njegov zastopnik s sedežem v Skupnosti poda izjavo o skladnosti proizvoda; ali
- (b) v primeru člena 13(3)(b) k temu, da odobreni certifikacijski organ izda certifikat o skladnosti za sistem kontrole in nadzora proizvodnje ali za sam proizvod.

Podrobna pravila za izvajanje postopkov potrjevanja skladnosti so navedena v Prilogi III.

2. Proizvajalčeva izjava o skladnosti ali certifikat o skladnosti daje proizvajalcu ali njegovemu zastopniku s sedežem v Skupnosti pravico, da namesti ustrezno oznako ES na sam proizvod, na nanj pritrjeno etiketo, na embalažo ali na spremne komercialne dokumente. Vzorec oznake ES in pravila njegove uporabe so glede na posamezne postopke potrjevanja skladnosti navedeni v Prilogi III.

Člen 15

1. Države članice zagotovijo pravilno uporabo oznake ES.
 2. Če država članica ugotovi, da je bila oznaka ES nameščena na proizvod, ki ne ustreza ali ne ustreza več zahtevam te direktive, država članica, kjer je bila skladnost potrjena, zagotovi, da se, če je potrebno, uporaba oznake ES prepove in se neprodani proizvodi umaknejo s trga ali da se oznake odstranijo, dokler zadevni proizvod ne ustreza merilom skladnosti.
- Zadevna država članica o tem nemudoma obvesti druge države članice in Komisijo ter jim sporoči kvalitativne in kvantitativne podatke, potrebne za prepoznavanje neskladnega proizvoda.
3. Države članice poskrbijo, da je pritrjevanje oznak, ki bi jih lahko zamenjali z oznako ES, na proizvode ali na njihove embalaže prepovedano.

POGLAVJE VI

Posebni postopki

Člen 16

1. Če za proizvod ni tehničnih specifikacij, opredeljenih v členu 4, namembna država članica na zahtevo v posamičnih primerih šteje, da je proizvod skladen z veljavnimi nacionalnimi določbami, če so to potrdili preskusi in preverjanje, ki jih je odobreni organ v državi članici proizvajalki izvedel v skladu z veljavnimi metodami namembne države članice ali z metodami, ki jih ta država članica priznava za enakovredne.
2. Država članica proizvajalka namembno državo članico, po katere določbah se bodo izvajali preskusi in preverjanja, obvesti, kateri organ namerava odobriti za ta namen. Namembna država članica in država članica proizvajalka druga drugi zagotovita vse potrebne informacije. Po izmenjavi informacij država članica proizvajalka odobri tako imenovani organ. Če ima država članica pomisleke, utemelji svoje stališče in o tem obvesti Komisijo.
3. Države članice zagotovijo, da si imenovani organi dajejo vsi potrebno medsebojno pomoč.
4. Če država članica ugotovi, da odobreni organ preskusov in preverjanja ne izvaja pravilno in v skladu z nacionalnimi predpisi, o tem uradno obvesti državo članico, kjer je ta organ

odobren. Ta država članica o izvedenih ukrepih v primernem roku obvesti državo članico, ki jo je uradno obvestila. Če država članica, ki je poslala uradno obvestilo, meni, da izvedeni ukrepi ne zadostujejo, lahko prepove dajanje posameznega proizvoda v promet in njegovo uporabo ali zanj določi posebne pogoje. O tem obvesti drugo državo članico in Komisijo.

Člen 17

Namembne države članice štejejo vsa poročila in potrdila o skladnosti, izdana v državi članici proizvajalki po postopku iz člena 16, za enakovredna lastnim ustreznim nacionalnim dokumentom.

POGLAVJE VII

Odobreni organi

Člen 18

1. Vsaka država članica Komisiji posreduje seznam imen in naslovov certifikacijskih organov, kontrolnih organov in preskuševalnih laboratorijev, ki jih je imenovala, da bi opravljali naloge za potrebe tehničnih soglasij, certifikatov o skladnosti in preskusov v skladu s to direktivo.
2. Certifikacijski organi, kontrolni organi in preskuševalni laboratoriji ustrezajo merilom, določenim v Prilogi IV.
3. Države članice navedejo proizvode, ki so v pristojnosti organov in laboratorijev iz odstavka 1, in naravo nalog, ki so jim poverjene.

POGLAVJE VIII

Stalni odbor za gradbeništvo

Člen 19

1. Ustanovi se stalni odbor za gradbeništvo.
2. Odbor sestavljajo predstavniki, ki jih imenujejo države članice. Predseduje mu predstavnik Komisije. Vsaka država članica imenuje dva predstavnika. Predstavnike lahko spremljajo strokovnjaki.
3. Odbor sestavi svoj poslovnik.

Člen 20

1. Odbor iz člena 19 lahko na zahtevo predsednika ali države članice obravnava katero koli vprašanje, povezano z izvajanjem in praktično uporabo te direktive.

2. Določbe, potrebne za:

(a) oblikovanje razredov zahtev, če ti niso vključeni v razlagalne dokumente, in določitev postopkov potrjevanja skladnosti v mandatih za standarde na podlagi člena 7(1) in smernic za soglasja na podlagi člena 11(1);

(b) dajanje navodil za pripravo razlagalnih dokumentov na podlagi člena 12(1) in sprejem razlagalnih dokumentov na podlagi člena 12(3);

(c) priznavanje nacionalnih tehničnih specifikacij skladno s členom 4(3);

se sprejmejo skladno s postopkom, določenim v odstavkih 3 in 4.

3. Predstavniki Komisije predložijo odboru osnutek potrebnih ukrepov. Odbor da svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko določi predsednik glede na nujnost zadeve. Mnenje se sprejme z večino, ki jo določa člen 148(2) Pogodbe za sprejemanje odločitev Sveta na predlog Komisije. Glasovi predstavnikov držav članic v odboru se ponderirajo na način iz navedenega člena. Predsednik ne glasuje.

4. Komisija sprejme predlagane ukrepe, če so v skladu z mnenjem odbora.

Če predlagani ukrepi niso skladni z mnenjem odbora ali če mnenje ni bilo dano, Komisija brez odlašanja predloži Svetu predlog ukrepov, ki naj se sprejmejo. Svet odloča s kvalificirano večino.

Če se Svet ne odloči v treh mesecih po prejemu predloga, predlagane ukrepe sprejme Komisija.

POGLAVJE IX

Zaščitna klavzula

Člen 21

1. Če država članica ugotovi, da proizvod, za katerega je bilo navedeno, da je skladen s pogojem te direktive, ni v skladu s

členoma 2 in 3, sprejme ustrezne ukrepe, da umakne te proizvode iz prometa, prepove njihovo dajanje v promet ali omeji njihov prosti pretok.

Zadevna država članica Komisijo o vsakem takem ukrepu takoj obvesti in navede razloge za svojo odločitev ter zlasti, ali je do neskladnosti prišlo zaradi:

(a) neizpolnjevanja zahtev členov 2 in 3, če proizvod ne ustreza tehničnim specifikacijam iz člena 4;

(b) nepravilne uporabe tehničnih specifikacij iz člena 4;

(c) pomanjkljivosti v tehničnih specifikacijah iz člena 4.

2. Komisija se, kakor hitro je mogoče, posvetuje s prizadetimi osebami. Če po tem posvetovanju ugotovi, da je ukrep upravičen, o tem takoj obvesti državo članico, ki je ukrepala, ter druge države članice.

3. Če je odločitev iz odstavka 1 posledica pomanjkljivosti v standardih ali tehničnih specifikacijah, Komisija po posvetovanju s prizadetimi osebami zadevo v dveh mesecih predloži odboru iz člena 19, če gre za pomanjkljivosti v usklajenem standardu pa tudi odboru, ustanovljenemu na podlagi Direktive 83/189/EGS, v primeru, da država članica vztraja pri sprejetih ukrepih, ter začne postopke iz člena 5(2).

4. Zadevna država članica sprejme potrebne ukrepe proti tistemu, ki je podal izjavo o skladnosti, ter o tem obvesti Komisijo in druge države članice.

5. Komisija zagotovi, da so države članice obveščene o poteku in izidu tega postopka.

POGLAVJE X

Končne določbe

Člen 22

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, v 30 mesecih od notifikacije te direktive⁽¹⁾. O tem takoj obvestijo Komisijo.

⁽¹⁾ Direktiva je bila državam članicam notificirana 27. decembra 1988.

2. Države članice Komisiji predložijo besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 23

Komisija najpozneje do 31. decembra 1993 ob posvetovanju z odborom iz člena 19 ponovno preveri delovanje postopkov, določenih v tej direktivi, in če je treba, predlaga ustrezne spremembe.

Člen 24

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 21. decembra 1988

Za Svet

Predsednik

V. PAPANDEOU

PRILOGA I

BISTVENE ZAHTEVE

Proizvodi morajo biti primerni za gradbene objekte, ki so (v celoti in v posameznih delih), ob upoštevanju ekonomičnosti, primerni za predvideno uporabo in tako izpolnjujejo spodaj navedene bistvene zahteve, če za objekte veljajo predpisi, ki vključujejo takšne zahteve. Te zahteve se morajo ob primernem vzdrževanju izpolnjevati ves čas ekonomsko sprejemljive življenjske dobe objekta. Zahteve navadno zadevajo delovanje, ki ga je mogoče predvideti.

1. Mehanska odpornost in stabilnost

Gradbeni objekt mora biti projektiran in grajen tako, da obremenitve, ki jim bo verjetno izpostavljen med gradnjo in uporabo, ne bodo povzročile:

- (a) porušitve celotnega objekta ali delov objekta;
- (b) večjih deformacij od dopustnih;
- (c) škode na drugih delih objekta ali na napeljavi ali vgrajeni opremi zaradi večjih deformacij nosilne konstrukcije;
- (d) glede na vzrok nesorazmerno velike škode zaradi nekega dogodka.

2. Varnost pri požaru

Gradbeni objekt mora biti projektiran in grajen tako, da je ob izbruhu požara:

- določen čas še ohranjena nosilnost konstrukcije,
- omejeno nastajanje in širjenje požara ter dima v objektu,
- omejeno širjenje požara na sosednje gradbene objekte,
- osebe v objektu lahko zapustijo objekt ali jih rešijo kako drugače,
- upoštevana varnost reševalnih ekip.

3. Higiena, zdravje in okolje

Gradbeni objekt mora biti projektiran in grajen tako, da ne bo ogrožal higiene ali zdravja oseb v objektu ali sosedov, predvsem ne zaradi:

- oddajanja strupenih plinov,
- nevarnih delcev ali plinov v zraku,
- emisij nevarnega sevanja,
- onesnaženja ali zastrupitve vode ali tal,
- napačnega odstranjevanja odpadnih voda, dima, trdnih ali tekočih odpadkov,
- vlage v delih objekta ali na površinah znotraj objekta.

4. Varnost pri uporabi

Gradbeni objekt mora biti projektiran in grajen tako, da pri uporabi ali obratovanju ne predstavlja nesprejemljivega tveganja za nastanek nesreč, kakršne so zdrs, padec, trčenje, opekline, električni udarec, poškodbe zaradi eksplozije.

5. Zaščita pred hrupom

Gradbeni objekt mora biti projektiran in grajen tako, da se hrup, ki ga zaznavajo osebe v objektu ali okolici, vzdržuje na ravni, ki ne bo ogrožala njihovega zdravja in jim bo omogočala zadovoljive razmere za spanje, počitek in delo.

6. Varčevanje z energijo in ohranjanje toplote

Gradbeni objekt ter njegove naprave za ogrevanje, hlajenje in zračenje morajo biti projektirani in grajeni tako, da je količina energije, potrebne pri uporabi objekta in naprav, majhna, upoštevajoč lokalne klimatske razmere in osebe v objektu.

PRILOGA II

EVROPSKO TEHNIČNO SOGLASJE

1. Zahtevo za soglasje lahko proizvajalec ali njegov zastopnik s sedežem v Skupnosti vloži samo pri enem, za to pooblaščenem organu.
 2. Organi za tehnična soglasja, ki so jih imenovale države članice, sestavljajo organizacijo. Pri opravljanju svojih nalog mora ta organizacija tesno sodelovati s Komisijo, ki se o pomembnih zadevah posvetuje z odborom iz člena 19 te direktive. Če država članica imenuje več organov za tehnična soglasja, je za usklajevanje dela teh organov odgovorna sama; imenuje tudi organ, ki jo v organizaciji predstavlja.
 3. Skupna pravila postopka za vložitev zahteve, pripravo in podelitev soglasij oblikuje organizacija, ki jo sestavljajo imenovani organi za tehnična soglasja. Skupna pravila postopka skladno s členom 20 sprejme Komisija na podlagi mnenja odbora.
 4. Organi za tehnična soglasja v okviru svoje organizacije drug drugemu dajejo vso potrebno podporo. Ta organizacija je odgovorna tudi za usklajevanje glede posameznih vprašanj v zvezi s tehničnimi soglasji. Če je treba, organizacija za ta namen ustanovi podskupine.
 5. Evropska tehnična soglasja podeljujejo organi za tehnična soglasja, ki o tem uradno obvestijo vse druge odobrene organe. Pooblaščenemu organu za tehnična soglasja se na njegovo zahtevo pošlje v vednost celotna spremna dokumentacija za podeljeno soglasje.
 6. Stroške, povezane s postopkom podelitve evropskega tehničnega soglasja, skladno s pravili posamezne države članice plača prosilec.
-

PRILOGA III

POTRJEVANJE SKLADNOSTI S TEHNIČNIMI SPECIFIKACIJAMI

1. METODE KONTROLE SKLADNOSTI

Ko se na podlagi člena 13 določajo postopki za potrjevanje skladnosti proizvoda s tehničnimi specifikacijami, se za kontrolo skladnosti uporabijo naslednje metode; izbor in kombinacija metod za vsak posamezni sistem sta odvisna od zahtev za posamezni proizvod ali skupino proizvodov, glede na merila, navedena v členu 13(3) in (4):

- (a) začetno tipsko preskušanje proizvoda, ki ga opravi proizvajalec ali odobreni organ;
- (b) preskušanje vzorcev, ki jih v skladu s predpisanim programom preskušanja v proizvodnem obratu odvzame proizvajalec ali odobreni organ;
- (c) kontrolno preskušanje vzorcev, odvzetih v proizvodnem obratu, na trgu ali na gradbišču, kar opravi proizvajalec ali odobreni organ;
- (d) preskušanje vzorcev iz serije, pripravljene za dostavo, ali iz že dostavljene serije, ki ga opravi proizvajalec ali odobreni organ;
- (e) kontrola proizvodnje;
- (f) začetno preverjanje proizvodnje in kontrole proizvodnje, ki ga opravi odobreni organ;
- (g) stalni nadzor, presoja in ocena kontrole proizvodnje, ki jih opravi odobreni organ.

V direktivi je kontrola proizvodnje stalna notranja kontrola proizvodnje, ki jo izvaja proizvajalec. Vsi elementi, zahteve in ukrepi, ki jih sprejme proizvajalec, se sistematično dokumentirajo z zapisanimi programi in postopki. Dokumentiranje sistema kontrole proizvodnje zagotovi enotno razumevanje zagotavljanja kakovosti, omogoči doseganje zahtevanih lastnosti proizvoda ter zagotovi preverjanje učinkovitosti delovanja sistema kontrole proizvodnje.

2. SISTEMI POTRJEVANJA SKLADNOSTI

Prednost imajo naslednji sistemi potrjevanja skladnosti:

- (i) certificiranje skladnosti proizvoda, ki ga opravi odobreni certifikacijski organ na podlagi:
 - (a) *(naloge proizvajalca)*
 - (1) kontrole proizvodnje;
 - (2) dodatnega preskušanja vzorcev, ki jih v proizvodnem obratu skladno s predpisanim programom preskušanja odvzame proizvajalec;
 - (b) *(naloge odobrenega organa)*
 - (3) začetnega tipskega preskušanja proizvoda;
 - (4) začetnega preverjanja proizvodnje in kontrole proizvodnje;
 - (5) stalnega nadzora, ocenjevanja in odobritve kontrole proizvodnje;
 - (6) po potrebi, kontrolnega preskušanja vzorcev, odvzetih v proizvodnem obratu, na trgu ali na gradbišču.
- (ii) izjava o skladnosti proizvoda, ki jo izda proizvajalec na podlagi:

Prva možnost:

- (a) *(naloge proizvajalca)*
 - (1) začetnega tipskega preskušanja proizvoda;
 - (2) kontrole proizvodnje;
 - (3) po potrebi, preskušanja vzorcev, odvzetih v proizvodnem obratu skladno s predpisanim programom preskušanja;
- (b) *(naloge odobrenega organa)*
 - (4) certificiranja lastne kontrole proizvodnje na podlagi:
 - začetnega preverjanja proizvodnje in kontrole proizvodnje,
 - po potrebi, stalnega nadzora, ocenjevanja in odobritve kontrole proizvodnje.

Druga možnost:

- (1) začetnega tipskega preskušanja proizvoda, ki ga opravi pooblaščen laboratorij;
- (2) kontrole proizvodnje.

Tretja možnost:

- (a) začetnega tipskega preskušanja proizvoda, ki ga opravi proizvajalec;
- (b) kontrole proizvodnje.

3. ORGANI, VKLJUČENI V POTRJEVANJE SKLADNOSTI

Glede na vlogo organov, vključenih v potrjevanje skladnosti, ločimo:

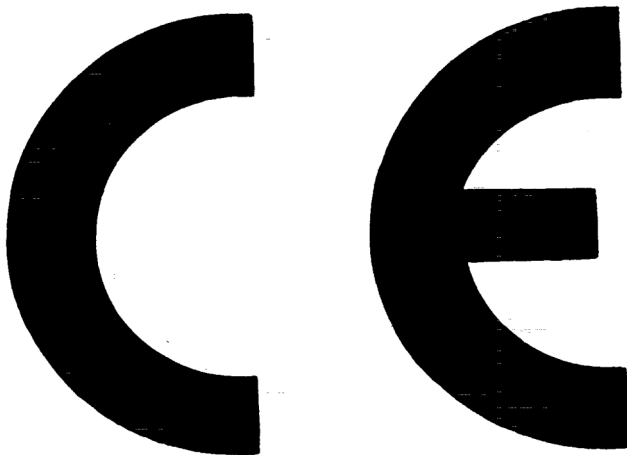
- (i) *certifikacijski organ*, to je nepristranski, državni ali nedržavni organ, primerno usposobljen in odgovoren za certificiranje skladnosti v skladu z danimi pravili o postopku in vodenju;
- (ii) *kontrolni organ*, to je nepristranski organ, ki ima tako organizacijo, osebje, pooblastila in integriteto, da lahko skladno z določenimi merili opravlja naloge ocenjevanja, priporočanja za odobritev in naknadne preoseje proizvajalčevih postopkov kontrole kakovosti ter izbiranje in vrednotenje proizvodov na gradbišču, v proizvodnem obratu ali kje drugje po posebnih merilih;
- (iii) *preskuševalni laboratorij*, to je laboratorij, ki meri, preiskuje, preskuša, umerja ali drugače določa lastnosti ali zmogljivost materialov ali proizvodov.

Pri (i) in (ii) (prva možnost) odstavka 2 lahko naloge organov iz točke 3(i) do (ii) izvaja en in isti organ ali različni organi, pri čemer kontrolni organ in/ali preskuševalni laboratorij, vključen v potrjevanje skladnosti, deluje v imenu certifikacijskega organa.

Za merila v zvezi z usposobljenostjo, nepristranskostjo in integriteto certifikacijskih organov, kontrolnih organov in preskuševalnih laboratorijev glej Prilogo IV.

4. OZNAKA ES SKLADNOSTI, ES-CERTIFIKAT O SKLADNOSTI, ES-IZJAVA O SKLADNOSTI**4.1 Oznaka ES skladnosti**

Oznako ES skladnosti sestavlja simbol CE, kakor je prikazano spodaj.

Oznaki se doda:

- ime ali identifikacijska oznaka proizvajalca,
 - in kadar to pride v poštev:
- podatki o značilnostih produkta, če je po tehničnih specifikacijah primerno,
- zadnji dve cifri leta namestitve oznake,
- identifikacijski simbol kontrolnega organa, vključenega v postopek,
- številka ES-certifikata o skladnosti.

4.2 ES-certifikat o skladnosti

ES-certifikat o skladnosti vsebuje predvsem:

- ime in naslov certifikacijskega organa,
- ime in naslov proizvajalca ali njegovega zastopnika s sedežem v Skupnosti,
- opis proizvoda (tip, oznaka, uporaba...),
- določbe, s katerimi je proizvod skladen,
- posebne pogoje, povezane z uporabo proizvoda,
- številko certifikata,
- pogoje in obdobje veljavnosti certifikata, če je to potrebno,
- ime in položaj osebe, ki je pooblaščen za podpisovanje certifikata.

4.3 ES-izjava o skladnosti

ES-izjava o skladnosti vsebuje predvsem:

- ime in naslov proizvajalca ali njegovega zastopnika s sedežem v Skupnosti,
- opis proizvoda (tip, oznaka, uporaba...),
- določbe, s katerimi je proizvod skladen,
- posebne pogoje, povezane z uporabo proizvoda,
- ime in naslov odobrenega organa, če je to potrebno,
- ime in položaj osebe, ki je pooblaščen za podpisovanje izjave v imenu proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika.

4.4 Certifikat in izjava o skladnosti se napišeta v uradnem jeziku ali jezikih države članice, kjer se bo proizvod uporabljal.

PRILOGA IV

ODOBRITEV PRESKUŠEVALNIH LABORATORIJEV, KONTROLNIH ORGANOV IN CERTIFIKACIJSKIH ORGANOV

Preskuševalni laboratoriji, kontrolni organi in certifikacijski organi, ki jih imenujejo države članice, morajo izpolnjevati naslednje minimalne pogoje:

1. da razpolagajo s potrebnim osebjem, sredstvi in opremo;
2. da je njihovo osebje tehnično usposobljeno in poklicno neoporečno;
3. da so njihovo osebje in strokovni sodelavci pri izvajanju preskusov, pripravi poročil, izdaji certifikatov in izvajanju nadzora, kakor jih predvideva direktiva, nepristranski do vseh strani, skupin ali posameznikov, neposredno ali posredno povezanih z gradbenimi proizvodi;
4. da njihovo osebje varuje poslovne skrivnosti;
5. da imajo sklenjeno zavarovalno pogodbo za civilno odgovornost, razen če to odgovornost, skladno z nacionalno zakonodajo, krije država.

Pristojni organi držav članic občasno preverijo izpolnjevanje pogojev iz točk 1 in 2.
